

Nordisk tema, endodonti

Velkommen til den første av to utgaver av Tidende, med endodonti som tema.

Årets nordiske temahefter er satt sammen av en ad hoc-redaksjon bestående av Sivakami Rethnam Haug (Norge), Maria Pigg (Sverige), Lise-Lotte Kirkevang (Danmark), Päivi Siukosaari (Finland) og Magnus Fridjon Ragnarsson (Island) og med Jørn A. Aas (Norge) som koordinerende redaktør.

Den aller første gangen det ble laget nordiske temahefter var i 1995, og det første temaet var nettopp endodonti. I forordet til det første nummeret annonserte en stolt redaksjon at dette var en historisk utgivelse, som også skulle vise seg å bli starten på et unikt nordisk samarbeid.

Nå, 27 år senere, er det på tide å gi en oppdatering om teoretiske og kliniske aspekter ved endodonti.

I denne og neste utgave av Tidende, og parallelt i de andre nordiske landene, presenterer vi åtte artikler med temaer som er nøye utvalgt for å reflektere aktuelle problemstillinger, evidensbaserte behandlingsregimer samt relevant informasjon for klinikere, forskere og helsemyndigheter.

Vi har etter beste evne rekruttert ledende endodontister fra hvert av de nordiske landene, til både å skrive og vurdere, på veien mot publisering av artiklene. Disse temaheftene er ment å fungere som kalibrering av kunnskap og kliniske rutiner for tannleger i alle de nordiske landene.

Endodonti (fra de greske ordene endo som betyr innside og odont som betyr tann) er den grenen av odontologi som er opptatt av morfologien, fysiologien og patologien til menneskelig tannmasse og periradikulært vev. I kliniske termer innebærer endodonti å bevare en sunn tannmasse, enten som helhet eller delvis, og gi behandling for å forhindre eller gjenopprette periapikalt vev til sunn tilstand.

Den første artikkelen handler om pulpabiologi som dekker grunnleggende vitenskap og de komplekse hendelsene som fører til betennelse, overfølsomhet, for ikke å glemme smertefølelse eller tannpine.

Den andre artikkelen handler om diagnostikk i endodonti. Denne artikkelen indikerer viktigheten av diagnose for endodontisk behandling. Den presenterer også de diagnostiske termene som brukes i de nordiske landene.

Tidendes pris for beste oversiktsartikkel

Tidende ønsker å oppmuntre til gode oversiktsartikler i tidsskriftet. Prisen på 40 000 kroner tildeles forfatteren(e) av den artikkelen som vurderes som den beste publiserte oversiktsartikkelen i løpet av to årganger av Tidende.

Tidende ønsker å oppmuntre til en type fagskriving som er etterspurt blant leserne og som bidrar til

å opprettholde norsk fagspråk. Tidendes pris for beste oversiktsartikkel deles ut hvert annet år og neste gang i forbindelse med NTFs landsmøte i 2023.

Ved bedømmelse blir det lagt særlig vekt på:
– artikkelens systematikk og kilde-
håndtering

– innholdets relevans for Tidendes lesere
– disposisjon, fremstillingsform og lesbarhet
– illustrasjoner

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til redaktøren.

Artikkel tre med tittelen *Vitale pulpabehandlinger i tenner med dype karieslesjoner* dekker den gjeldende behandlingsmetoden for å bevare vitalt pulpavev, med henvisning til retningslinjene fra *European Society of Endodontology*.

Artikkel fire dekker det alltid viktige temaet *akuttbehandling*, som nesten alle allmennleger har erfaring med i sin praksis.

Artikkel fem introduserer et nytt problemvurderingsskjema som behandleren kan bruke for å vurdere om man bør behandle eller velge å henvise, og viser også hvordan man skriver en henvisning med relevant informasjon.

Artikkel seks handler om hvordan du kan optimalisere behandlingsresultatet med mange tips, triks og påminnelser for å forbedre din endodontiske suksessrate.

Artikkel syv om usikkerhet og beslutningstaking innen endodonti dekker den komplekse beslutningsprosessen når en behandler blir presentert for en skadet pulpa, en nekrotisk pulpa med apikal periodontitt og en rotfylt tann med en vedvarende apikal lesjon.

Den siste og avsluttende artikkelen dekker innovasjoner og teknologi og hva klinikere og forskere bør være oppmerksomme på fremover. Artikkelen diskuterer tannlegeutdanning, forskning, helsemyndigheter og medias rolle i å forme fremtiden.

Avslutningsvis vil vi sitere avdøde professor I. B. Bender, ofte kjent som endodontiens far: *This is a big issue about a little tissue*.

Dessverre er vi ikke i stand til å dekke temaer som for eksempel rotresorpsjon, traumer og kirurgisk endodonti. Vår målgruppe er imidlertid allmenntannlegen og med dette håper vi årets nordiske temaartikler dekker profesjonens interesser.

Vi retter stor takk til hver av forfatterne og er også takknemlige for støtten fra de nasjonale tannlegetidsskriftene som har gjort det mulig å få skrevet og publisert årets nordiske temaartikler om endodonti.

Vi håper leserne vil sette like stor pris på å lese som vi har satt pris på å sette sammen disse utgavene.

Sivakami Rethnam Haug

Maria Pigg

Lise-Lotte Kirkevang

Päivi Siukosaari

Magnus Fridjon Ragnarsson

Jørn Aas